

UUS KOHTUMINE

511 96, 24. apr. 1938. a.
ESIETENDUSE EEL

JOHANN STRAUSSI MUUSIKAGA

Johann Straussi nimi on meie teatrisõpradele tuttav juba 1912.—1913. a. hooajast alates, millal «Estonia» laval nägi rambivalgust tema operett «Nahkhiir». Peagi järgnesid «Mustlasparun», «1001 ööd» ning 1938.—1939. a. hooajal «Karneval Roomas». Sõjajärgsetel aastatel on taas kõlanud «Nahkhiir» ja «Mustlasparun», millele lisandus «Öö Veneetsias». Täna õhtul avaneb eesriie Johann Straussi viimase opereti «Viini veri» esietenduseks.

Kui Viini Karlteatri direktor Richard Jauner tegi 73-aastasele Johann Straussile ettepaneku luua Victor Léoni ja Leo Steini libreto põhjal uus operett, ei võtnud auväärse easmaestro seda pakkumist vastu. Küll aga nõustus ta kompromissvariandiga — koostada opereti partituur tema enese varemloodud muusika põhjal. Kuid ka see töö ei osutunud eriti kergeks, sest ligi 500 teose hulgast valiku tegemine

polnud sugugi lihtne. Keset hoogsat loomisõhinat haigestus J. Strauss ootamatult kopsupõletikku ning suri 3. juunil 1899. a. «Viini vere» lõpetas Adolf Müller. Teos esietendus sama aasta 25. oktoobril. Kuid seegi oodatud sündmus lõppes õnnetult — operetil ei olnud edu. Laostunud Karlteatri direktor Jauner lõpetas elu enesetapmisega.

Pärast viieaastast pausi toodi «Viini veri» lavale teatris «An der Wien» ning sellest alates jäi ta teatrite mängukavadesse püsima. Kui «Viini vere» libreto tänapäeva dramaturgiaprintsiipide seisukohalt vaadata, siis vaevalt küll võib teda täisväärtuslikuks pidada. Straussi muusikat kuulates saab aga selgeks, et valesikuningas püsib endiselt oma žanri troonil. Just nimelt muusika prevaleeriv osatähtsus ning väärtus on tinginud, et paljud muusikateadlased nimetavad Straussi operette täiesti põhjendatult koomilisteks ooperiteks. Sellepärast on neid ikka ja jälle ooperiteatrite repertuaari võetud.

Ka käesolevas lavastuses, mille publikuni töid lavastaja Paul Mägi, dirigent Kirill Raudsepp, kunstnik Eldor Renter, ballettmeister Heino Aasalu ning koormeister Ira Trilljärv, on pearõhk pan-

dud Straussi meeoleolukale ning säravale muusikale. Lavastuses on rakendatud arvukalt teatri paremaid lauljaid eesotsas Nõukogude Liidu rahvakunstniku Tiit Kuusikuga. Tiit Kuusik ja operett? Kindlasti tekib niisugune küsimus kõigil, kes on näinud tema kehastatud monumentaalset Borissi, Igorit, Ruslani, Lembitut ja paljusid teisi ooperikangelasi. Kuid meenutage Kuusiku Figarot, ning teile saab kohe selgeks, miks meie parim dramaatiline bariton võib oma võimeid julgelt ka kergemas žanris proovida. Peaministri osa operetis «Viini veri» sobib talle suurepäraselt. Esmakordselt teeb operetiga tutvust noor solist Ivo Kuusk krahv Zedlau osas. Teatriühingu lavakunsti stuudio aja lõpetanud Helgi Sallost sai «Estonia» solist sõna tõsisemates «Viini vere» peaproovide ajal, millal korraldati võistlus vakantse operetisolisti kohta täitmiseks. Kui debütantidest operetilaval juba juttu on, siis tuleb mainida ka teatri orkestri klarnetisti Roland Kriiti, kes esineb huvitavalt kuulsa dueliandi don José de Ribera osas. Liidia Panova (krahvinna Zedlau), Eva Meil (kammerneitsi Anna), Ulle Ulla (markiis de la Fassade), väbariigi teeneline kunstnik Endel Pärn (krahv Bitowsky), Hugo Malmsten (klarnetist ja karusselliomanik Kagler), Kalju Karask (kammer-teener Josef) on operetisõpradele hästi tuntud varasemate osatäitmiste põhjal.

NSV LIIDU RAH-
VAKUNSTNIK TIIT
KUUSIK PEAMI-
NISTRINA JA LII-
DIA PANOVA
KRAHVINNA ZED-
LAU OSAS OPERE-
TIS «VIINI VERI».

A. MIKK